

Betænkning afgivet af Indenrigs- og Boligudvalget den 15. april 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om MitID og NemLog-in

[af finansministeren (Nicolai Wammen)]

1. Ændringsforslag

Finansministeren har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (NB) vil ved 3. behandling af lovforslaget redegøre for sin stilling til lovforslaget. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter etableringen af et nyt system som erstatning for det nuværende NemID. Der er et åbenlyst behov herfor, da der er flere og flere tilfælde af svindel med det nuværende system. Selv om der er lavet mindre justeringer, er der stadig en usikkerhed omkring det nuværende system som beskrevet bl.a. af DR i artiklen »Årelang svindel med NemID: »Det ligner et omfattende svigt i styrelsen«« bragt på dr.dk den 8. februar 2021. Derfor er der god grund til at etablere et nyt system – også for at sikre opretholdelsen af tilliden i samfundet til de digitale systemer.

DF finder det væsentligt, at systemet udarbejdes og etableres med borgeren i centrum. Den gruppe, som i dag er fritaget fra at bruge digitale løsninger, og som med dette lovforslag fortsat vil være undtaget, skal sikres nem adgang til at give tilladelse til, at en specifik borger kan repræsente-

re dem, og naturligvis også en nem mulighed for at trække tilladelsen tilbage. DF ser derfor med tilfredshed på ministerens svar på spørgsmål 5 herom.

DF mener, at det er et helt grundlæggende krav, at et nyt system skal være nemt og begribeligt at bruge. Det må selvfølgelig også være et krav, at tilgængeligheden for mennesker med handicap er tænkt ind i forhold til systemet. Derfor ser DF med tilfredshed på ministerens svar på spørgsmål 4 om, hvorledes det i et samarbejde med bl.a. Ældre Sagen, Dansk Blindesamfund og Dansk Handicap Forbund testes, at systemet har den nødvendige tilgængelighed.

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, fordi det er vigtigt med en afløser til NemID. SF konstaterer, at der har været megen misbrug af NemID, og at ingen løsning er sikret mod misbrug. Det er problematisk, fordi borgerne er tvunget til at bruge løsningen, men i dag – i forbindelse med NemID – ofte står med regningen for svindel, fordi politiet ikke efterforsker, og fordi borgeren ender med at hæfte for noget, som borgeren ikke har begået.

SF har på den baggrund anmodet om teknisk bistand fra ministeren til et ændringsforslag, der skulle sikre, at hæftelsesreglerne for MitID i forbindelse med snyd og misbrug af MitID, herunder f.eks. ved låneoptagelse, ville blive de samme som hæftelsesreglerne i forbindelse med misbrug af dankort med henblik på at sikre, at privatpersoner ikke stilles dårligere, hvis de oplever misbrug af deres MitID sammenlignet med misbrug af deres dankort.

SF konstaterer, at ministeren ikke har ydet teknisk bistand til et sådan ændringsforslag, med henvisning til at det kræver en nærmere gennemgang af reglerne at afdække problemstillinger og identificere løsningsforslag, der spiller hensigtsmæssigt sammen med såvel den generelle aftale- og erstatningsret som særlovgivningen på Erhvervsministeriets område, og at regeringen på baggrund af gennemgangen vil

fremlægge eventuelle forslag om justering af reglerne. SF finder dette utilfredsstillende og påpeger, at partiet har rejst nærværende problemstilling om identitetstyveri og misbrug tidligere. SF mener ikke, at borgerne i dag er stillet stærkt nok, når de udsættes for identitetstyveri m.v.

Således fremgår bl.a. følgende af ministerens svar på spørgsmål 6: »Det kræver en nærmere gennemgang af reglerne at afdække problemstillinger og identificere løsningsforslag, der spiller hensigtsmæssigt sammen med såvel den generelle aftale- og erstatningsret samt særlovgivningen på Erhvervsministeriets område. Digitaliseringsstyrelsen og andre relevante myndigheder vil indgå i dette analysearbejde. Det er derfor heller ikke muligt på nuværende tidspunkt at udarbejde et udkast til teknisk ændringsforslag. Regeringen vil på baggrund af gennemgangen fremlægge eventuelle forslag om justering af reglerne.«

SF tolker ministerens svar på spørgsmål 6 således, at regeringen vil iværksætte en gennemgang, og SF opfordrer på det kraftigste regeringen til at fremskynde processen med afdækning af problemer og løsninger og til at fremlægge konkrete løsningsforslag for Folketinget. SF finder det kritisabelt, at en løsning ikke er bygget ind i forslaget allerede.

SF lægger afgørende vægt på, at analysearbejdet vedrørende reglerne for hæftelse i situationer med misbrug og snyd i forbindelse med MitID igangsættes snarest muligt. For at kunne følge fremdriften i analysearbejdet, der har til formål at forbedre borgernes retsstilling, opfordrer SF til, at ministeren oversender kommissorium og tidsplan for analysearbejdet til udvalget. SF opfordrer endvidere til, at ministeren gennemgår analysens resultater, når analysearbejdet er gennemført.

SF mener endvidere, at offentligheden bør have kendskab til omfanget af misbrug med MitID, og SF er derfor uenig i, at denne ikke skal have viden herom. Det er vigtigt med transparens i forhold til at skabe tillid til løsningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2

1) Nr. 4, 2. pkt., affattes således:

»Graden af tillid til en autentificeret digital identitet.«

[Sproglig præcisering]

Til § 20

2) I stk. 2 ændres »stk. 2« til: »stk. 4«.

[Lovteknisk korrektion]

Til § 21

3) Ordene »registrering, udstedelse og håndtering af MitID, anvendelse og autentifikation« ændres til: »registrering og udstedelse af MitID og autentifikation med MitID«.

[Sproglig præcisering]

Til § 25

4) Ordene »kan fastsætte regler om« ændres til: »fastsætter tidspunktet for«.

[Lovteknisk korrektion]

Til § 26

5) Som 2. pkt. indsættes:

»Loven kan endvidere sættes i kraft på forskellige tidspunkter.«

[Lovteknisk korrektion]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med den foreslåede ændring foretages en sproglig præcisering af definitionen, idet den anvendte formulering i det fremsatte lovforslag kunne skabe usikkerhed herom.

Til nr. 2

Med den foreslåede ændring foretages korrekt henvisning til anden bestemmelse i loven.

Til nr. 3

Med den foreslåede ændring af bestemmelsen præciseres, at Digitaliseringsstyrelsens erstatningsansvar over for privatpersoner, offentlige myndigheder, offentligretlige organer eller juridiske enheder gælder ved fejl i forbindelse med registrering og udstedelse af MitID og autentifikation med MitID af en privatperson eller en erhvervsbruger, medmindre Digitaliseringsstyrelsen kan godtgøre, at den ikke har handlet forsægtligt eller uagtsomt. Det bemærkes, at der alene er tale om en sproglig præcisering, som ikke har betydning for eksempelvis borgeres retsstilling. Det bemærkes endvidere, at bestemmelsen ikke berører, at der ved den indgåede kontrakt med Nets DanID A/S om udvikling m.v. af MitID-løsningen er fastsat, at leverandøren i et vist omfang, herunder med sædvanlig beløbsmæssig begrænsning, bærer det i den foreslåede bestemmelse nævnte erstatningsansvar. Det er herunder fastsat, at leverandøren i et vist omfang hæfter for fejl i registrering og udstedelse af en digital identitet som følge af fejlregistrering og fejludstedelse, foretaget af de registreringsenheder, der varetager registreringer, jf. § 5, stk. 1.

Til nr. 4

Med den foreslåede lovtekniske korrektion sikres, at finansministeren får den fornødne bemyndigelse til at ophæve den gældende lov nr. 439 af 8. maj 2018 om udstedelse af NemID med offentlig digital signatur til fysiske personer og til medarbejdere i juridiske enheder ved udstedelse af bekendtgørelse herom.

Til nr. 5

Med den foreslåede lovtekniske korrektion sikres, at det bliver muligt ved kongelig anordning at sætte loven i kraft på Færøerne og Grønland på forskellige tidspunkter. Bestemmelsen indebærer, at ikrafttrædelsen af loven følger ud-

viklingerne af løsningerne. Med den foreslåede bestemmelse muliggøres det, at lovgrundlaget kan træde i kraft, så snart løsningerne er klar til anvendelse, og der sikres således et retsgrundlag for anvendelsen af løsningerne.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. februar 2021 og var til 1. behandling den 23. februar 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i det daværende Social- og Indenrigsudvalg, men blev den 2. marts 2021 henvist til Indenrigs- og Boligudvalget. Det skyldtes, at sagsområdet vedrørende digitalisering af den offentlige sektor, som lovforslaget vedrører, pr. 1. marts 2021 blev overført fra det daværende Social- og Indenrigsudvalg til Indenrigs- og Boligudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Det daværende Social- og Indenrigsudvalg og Indenrigs- og Boligudvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og finansministeren sendte den 2. oktober 2020 dette udkast til det daværende Social- og Indenrigsudvalg, jf. SOU alm. del – bilag 405 (folketingsåret 2019-20). Den 5. februar 2021 sendte finansministeren høringssvarene og et høringsnotat til det daværende Social- og Indenrigsudvalg.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Der er under udvalgsarbejdet stillet 6 spørgsmål til finansministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anders Kronborg (S) Bjørn Brandenburg (S) Tanja Larsson (S) Jan Johansen (S) Birgitte Vind (S)

Kasper Sand Kjær (S) Orla Hav (S) Thomas Jensen (S) Jens Rohde (UFG) Kathrine Olldag (RV) Samira Nawa (RV)

Halime Oguz (SF) Jacob Mark (SF) Søren Egge Rasmussen (EL) fmd. Jakob Sølvhøj (EL) Sikandar Siddique (UFG)

Preben Bang Henriksen (V) Hans Andersen (V) Heidi Bank (V) nfm. Kim Valentin (V) Christoffer Aagaard Melson (V)

Anni Matthiesen (V) Alex Ahrendtsen (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Marcus Knuth (KF)

Niels Flemming Hansen (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Ole Birk Olesen (LA)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	8
Nye Borgerlige (NB)	4		